

"V Sloveniji imajo študentje profesorje za bogove"

Maria, Maria in Claudia so tri izjemno simpatične študentke iz Španije in Portugalske, ki so v Sloveniji preživele čudovite pol leta študija. In ker je to postal njihov drugi dom, se sem vedno znova in znova z veseljem vračajo. Sama sem jih spoznala tik preden so se po kratkem obisku tukaj ponovno vrnile domov. Takoj so se mi prikupile s svojo izredno sproščenostjo, prijaznostjo, zgovornostjo in odprtostjo.

Mi lahko najprej na kratko poveste nekaj o sebi?

MARIA 1: Sem študentka sociologije. Prihajam iz severa Španije. Lansko leto sem prišla sem na izmenjavo preko Erasmus.

CLAUDIA IN MARIA 2: Tudi midve sva prišli sem preko Erasmus. Drugače pa študirava krajinsko arhitekturo in sva obe s Portugalske.

Večino svoje izmenjave ste preživele v Rogu ... Zakaj? Kako ste pravzaprav odkrile ta prostor, ki ga še marsikateri Ljubljčan ne pozna?

VSE: Spoznale smo ga popolnoma po naključju, ko smo imele neka težave s stanovanjem. Nato pa smo počasi začele spoznavati sam način delovanja tega prostora, ki resnično funkcionira povsem odprto. Predvsem pa nas je navdušila prijaznost ljudi tukaj, počutile smo se domače, vse je bilo tako zanimivo.

Hkrati pa smo hotele nekaj pustiti tukaj za sabo, ne pa da bi samo prišle, videle in odšle. Počasi smo se vključile v delovanje socialnega centra, začele smo se ukvarjati z migracijami, odšle smo v Postojno (op. center za tujce), pomagale smo pri dogodkih, tako da smo organizirale španske in portugalske večerje, pa večere španskega in portugalskega filma ...

Zakaj se Vam zdi Rog tako poseben?

MARIA 1: Zagotovo, ker je tako neverjetno velik. To je definitivno njegov plus in minus. Minus je pač v tem, da ga je

" Drugače pa je težko, ker nas imajo vsi mediji za kriminalce ... v bistvu so zanje teroristi vsi, ki so proti oblasti, in potem jih pač moramo z različnimi projekti prepričevati, da to nismo ..."

težko nadzorovati in lahko pride notri tudi kdo, ki nima ravno dobrih namenov. Plus njegove velikosti pa je zagotovo v tem, da je tako razdeljen in se v njem dogaja toliko različnih stvari – politične aktivnosti, koncertna dvorana, ljudje brez prostora ...

Kakšna primerjava Roga s Socialnimi centri ali drugimi skvoti pri vas?

CLAUDIA: Težko je primerjati. Pa izredno mi je zanimivo, ker je prostor povezan oblastjo. Ko ste imeli nazadnje težave z oblastjo, so ljudje odšli tja in govorili z županom ... Pri nas bi takoj zaprli prostor, ljudi strpali v zapor ... Vem, da smo bile enkrat vse popolnoma prestrašene, ko so bile neke težave in smo se stiskale v socialnem centru sredi noči ter čakale, kdaj bo prišla policija in nas zaprla. In nismo mogle verjeti, ko je vsak samo zamahnil z roko, ko smo mu to omenile.

MARIA 2: Pa največja razlika je v tem, da so pri nas v teh skvotih bolj ali manj mladi srednjega razreda, potem pa jih vsi takoj obsodijo za kriminalce. Tukaj pa mi je tako dobro, ker imaš ljudi resnično različne starosti in socialnega statusa. Pa ogromno doktorjev znanosti je tukaj, ki imajo dovolj znanja in želje, da se borijo. Ker mislim, da lahko prav kombinacija teh ljudi z dobro in slabo pozicijo naredi največ ...

Pri nas namreč vlada popolna manipulacija vsega, vse gre v totalno privatizacijo. V Salamanci recimo ne smejo nastopati več niti ulični umetniki ... vse je prepovedano in nadzorovano ... Katastrofa

MARIA 1: Se mi zdi, da ko imajo tukaj ljudje neko idejo, gredo na ulico, oblasti zato skrbi, kaj se dogaja ... Nekako vsako mnenje šteje.

Kakšna je torej situacija skvotov pri vas?

CLAUDIA: V bistvu pri nas na Portugalskem ni skvotov v samem centru mesta. Ker je bilo nekoč precej konfliktov z "desnimi aktivisti" in so se vsi premaknili nekam na obrobje. Čeprav za enega vem, da že obstaja nekako sedem let, samo je bolj skrit, pomaknjen na obrobje ...

MARIA 1: Pri nas moraš najprej pridobiti lokalno skupnost za nek določen projekt. Ker drugače, če si popolnoma sam, te takoj vržejo iz skvota, ampak potem pač greš v drugega. Drugače pa je nujno, da imaš neke demonstracije in potem z demonstratorji zaskvotaš določen prostor ...

ahi me voy otra vez ... ahi te dejo Madrid
Tus rutinas de piel ... y tus ganas de huir

Drugače pa je težko, ker nas imajo vsi mediji za kriminalce ... v bistvu so zanje teroristi vsi, ki so proti oblasti, in potem jih pač moramo z različnimi projekti prepričevati, da to nismo ...

Tukaj pa recimo sosedje sploh ne vedo, kaj se dogaja, kar je grozno, ker gre za izredno pomemben prostor, kjer bi lahko vsi sodelovali s svojimi projekti.

Drugače pa so pri nas trenutno nekako 3 ali 4 prostori, ki so se odprli in jih vodijo alternativna gibanja.

Potem bomo z njimi poskušali nekaj zaskvotat, čeprav je to izredno težko ..

Ena izmed takih skupin je tudi neka organizacija na podežlju, kjer delajo mladi z migranti ..Predvsem je dobro, ker imajo mladi tukaj dovolj časa in lahko naredijo kaj zanje.

Drugače pa imamo sedaj tudi nek svoj prostor za alternativno kulturo, kamor ljudje lahko pridejo na koncerte, ki so dejansko zastoj ali pa se plača neka simbolična cena. In tam je res dobra kultura, kajti dobra je lahko samo nepolitična kultura. Ti prostori pa so super tudi zato, ker ima drugače vso kulturo bolj ali manj pod kontrolo oblast ... pri nas namreč vlada popolna manipulacija vsega, vse gre v totalno privatizacijo. V Salamanci recimo ne smejo nastopati več niti ulični umetniki ... vse je prepovedano in nadzorovano ... Katastrofa ...

Kakšne pa so kaj druge razlike med Slovenci in Španci oziroma Portugalci?

VSE: Hm... Najprej zagotovo jezik ...Me smo upale, da se bomo lahko naučile slovensko, pa se nismo mogle, ker so z nami vsi govorili angleško. Greš v trgovino – prodajalka govori angleško. Greš v gostilno – spet vsi natakarji znajo angleško. Pri nas se to ne bi nikoli zgodilo

Maria 1: Pa tudi kontakt med ljudmi je popolnoma drugačen. Me, ko smo prišle sem, smo objele in poljubile vse ter seveda

preglasno govorile ... in so nas vsi gledali kot da smo popolnoma nore. Ampak v bistvu vas je samo malo strah in rabite malce spodbude, ker potem so naslednja dan vsi tudi nas objeli.

Pa pri nas na koncu sestanka vsi kričijo in se glasno prepirajo, tukaj pa je vse tako vladno. Ampak je zanimivo, ker potem pa vprašaš nekoga o čem pravzaprav govorijo in so stvari kot "go to hell". Pri nas ne moreš videti, da bi nekdo nekoga preklinjal s tako mirnim glasom ...

Rekle ste, da ste tukaj precej delala na problematiki Migrantov. Kakšna pa je situacija pri vas?

MARIA 2 IN CLAUDIA: Na Portugalsko niti ni tako težko priti. Mi smo namreč tista država v Evropi, v katero je za migrante najlažje priti, vi pa ste najtežja. Ja tukaj imajo ogromno organizacij, imajo pravico imeti hiše, imajo ogromno aktivnosti ...

MARIA 1: V Španiji pa situacija ni tako rožnata. Je ogromno migrantov, samo je velik problem z mediji. Ker poročajo, kako so migranti kriminalci, hkrati pa pozabijo povedati, da nekateri delajo na gradbišču ves dan za samo en evro ter da vsa ekonomija sloni

na njih ...

"V Španiji ne moreš videti, da bi nekdo nekoga preklinjal s tako mirnim glasom..."

MARIA 2 IN CLAUDIA:

Evropa je bolj ali manj povsod enaka. S svojimi centri za tuje in podobnim..

Na Portugalskem je recimo ogromno Afričanov iz

bivših kolonij. Pri čemer so to že otroci migrantov in so bili rojeni tukaj, a vseeno nimajo državljanstva. Sicer hodijo v šole, ampak skoraj nemogoče je videti črnca na fakulteti, ker jim tega enostavno ne dovolijo. Strpajo jih v nekakšna geta ali favele izven mesta, da jih meščani ne vidijo, ter jih popolnoma izolirajo.

MARIA 1: Pa v Španiji je problem tudi v tem, da je izrazito katoliška in potem na primer vržejo islamske otroke iz šole, če pridejo z ruto v šolo. Lahko imaš recimo ogromen križ okoli vratu, ker je katoliški, rute pa ne, ker je verski simbol ... Grozno ...

VSE: Ravno zaradi tega nam je ta prostor tako všeč. Je namreč odlična alternativa. Poskušaš nekaj zgraditi, nekaj ustvariti, tako pokažeš, da ne morejo kontrolirati vsakega aspekta tvojega življenja.

CLAUDIA: Pa še ene razlike med Slovenijo in Portugalsko sem se spomnila. Čas je tukaj popolnoma drugačen. Kot da ni dneva in noči. Če vstaneš ob 11, imaš samo še par ur sonca in potem se nekako naučiš prej vstajati, ker nočeš zamuditi vsega sonca.

Se spomnite še

" Moja fakulteta (op. FDV) izgleda kot letališče. In povsod so kamere. Prostor enostavno ne funkcionira. In vse je v steklu. Naj bi se učil, pa gledaš vsakega, ki gre mimo. Je takšna kot ženske, ki sem jih opazovala v knjižnici. Vse v petkah, pa ves čas so opazovale svoje lase. Mislim, ali se učiš ali kaj delaš tukaj ..."

A unos les toca en Gambia ... y a otros en Pekín, oh ... y a mí me tocó nacer ... en Madrid, en Madrid.
En Madrid caen sombras largas ... de edificios sobre mí, ohbajo mis pies siento crecer Madrid ... ¡Oh, Madrid!

kakšnega posebnega dogodka tukaj. Ki ga ne boste pozabile?

VSE: Spomnimo se nekaj študentskih demonstracij v maju (op. Pohod avtonomne tribune od Filozofske fakultete do FDV-ja)... Ko je prišla policija in so imeli vsi težave. Nato so imeli sestanek tukaj in smo se počutili tako povezane. Ker vsi stojijo drug za drugim. Potem smo imeli še večerjo in so vsi prišli, se pogovarjali med sabo, izmenjavali mnenja ...

Tukaj je nekako vsak dan drugačen. V aprilu se recimo sploh nismo premaknile od tod, tako dobro nam je bilo tukaj. Saj se ne gre za prostor, gre se za ljudi. Ker od prostora tako ali tako ne moreš pričakovati ničesar. Tukaj smo si v enem letu ustvarile dom. Popolnoma smo zamenjale perspektivo.

Pa še nekaj smo se naučile. Ogromno smo izvedele o Balkancih. Ravno zadnjič smo bile na kavi z nekim fantom iz Sarajeva, ki mu je bilo 15 let, ko se je vojna začela. Recimo te situacije prej nismo nikoli razumele.

Kako pa kaj fakulteta tukaj?

MARIA 1: Popolna žalost. Moja fakulteta (op. FDV) izgleda kot letališče. In povsod so televizije in kamere ... Prostor enostavno ne funkcionira. In vse je v steklu. Naj bi se učil, pa gledaš vsakega, ki gre mimo.

Je takšna kot ženske, ki sem jih opazovala v knjižnici. Vse v petkah, pa ves čas so opazovale svoje lase. Mislim, ali se učiš ali kaj delaš tukaj ...

Pa tukaj študentje verjamejo v učitelje kot v bogove. Recimo nek učitelj pri nas je rekel, da imajo ženske v Sloveniji enake možnosti. In vsi so molčali. Nato sem se oglasila ter rekla, da sicer nimam pojma, kako je v Sloveniji, ampak dokler smo v Evropi, ne verjamem, da je to možno. V Španiji diskutiramo z učitelji, tukaj pa se mi zdi, da jih vsi samo poslušajo.

MARIA 2 IN CLAUDIA: Mi smo pa recimo imeli izredno lep prostor (op. krajinska arhitektura). Metode pa ... Midve sva prišli v nek zelo tekmovalen razred. Predvsem smo delali na projektih in recimo medtem ko rišeš ne smeš diskutirati. Pa vse je odvisno od tega, kar profesor reče. Ker pri krajinski arhitekturi gre za bolj abstraktne stvari, a za študente v Sloveniji je lepo tisto, kar profesor reče, da je lepo. Sam nimaš mnenja.

Kako pa kaj prijaznost profesorjev?

MARIA 1: Do mene so bili vedno zelo prijazni.

MARIA 2 IN CLAUDIA (se spogledata): Zunaj razreda zagotovo. Sam pri nama je bil problem, ker sva bili edini Erasmovki in potem pač ne bi bilo pravično, če bi bila predavanja v angleščini samo za naju. Tako da nam je profesor vedno po uri razložil vse skupaj. S Portugalski pa jih raje sploh ne bi primerjala ...

In kakšne so še kaj druge razlike v šolskem sistemu?

MARIA 2 IN CLAUDIA: Pri nas je bolj ali manj vse povsem elitno. Sicer imamo javne fakultete, ampak tudi na teh je šolnina 900 E in je ne more vsak plačat.

MARIA: Sedaj sprejemajo nek nov zakon po vzoru Francije, ki bo povsem odvzel avtonomijo fakultetam ter gre v popolno

privatizacijo. Nekaj v stilu "we can buy the university." In potem se bo lahko McDonalds odločil, da bo kupil kakšno fakulteto in bomo imeli Mcfakultete. Sicer se sedaj borimo proti temu zakonu, ampak težko je premakniti ljudi. Se delajo kot da to ni njihov problem. In potem se nas bori le peščica. Ampak tudi teh petnajst mora nekaj narediti.

VSE: Ravno zaradi tega rabimo prostore, kot je ta. Da pride do nekaterih sprememb. Sicer počasi, ampak to se bo zgodilo. Če se vrnemo na migrante pri nas, tudi oni so del teh sprememb. Toda oni imajo otroke in težko jim je, ko ves teden delajo, potem pa imajo v soboto še te sestanke z nami. Kako naj rečejo otrokom, da nimajo časa.

MARIA 1: Mislim, kaj se spremeni, nič se ne spremeni, nič ni realno, nič se ne spremeni, le imena se spremenijo. Sužnji se recimo preimenujejo v prekerce. Zaradi tega pa rabimo neke prostore, neko alternativo. Na primer, ti lahko daš njim nekaj svojega denarja, nekaj svojih stvari in tako gradiš princip solidarnosti. Drugače ti namreč nihče ne pokaže druge plati, ti ne pokaže, da lahko živiš drugače, kajti vsi ne morejo enako.

Že me tri imamo različne perspektive, različna mnenja o tem, kaj recimo pomeni beseda vagabund... Ampak diskutiramo med sabo, torej tudi razmišljamo ... Recimo moje mnenje je, da ne rabiš delati toliko, ne delaj zgolj za otroke in jih opazuj z distance, ampak bodi z otroki ...

MARIA: Nek moj prijatelj je imel recimo izredno dobro službo, ogromno je zaslužil ... Nato pa mi je nekega dne rekel, da nima časa niti zapraviti denarja. Vsi nas namreč učijo, kako živeti ... Študiraj, nato pa se ženi za denarjem. Socialni pritisk, kako slediti vsem, je izredno visok. Nihče pa nas ne vpraša, kaj pravzaprav želimo. Sploh ni več osebnih odnosov, smo kot stvari ... Vsi enaki.

CLAUDIA: Neka moja prijateljica recimo ni mogla dati otroka v vrtec, ker je vegetarijanec, in ji je vzgojiteljica rekla, da ga bodo drugi čudno gledali. Kot da ne bi mogla ostalim razložiti, kaj to pomeni. Nujno je, da začnejo spoštovati razlike, ker drugače bo vse negativno zgolj raslo ...

Tanja Peček